

Statens revisionsverks berättelse till riksdagen om tillsynen över valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022

STATENS REVISIONSVERKS
BERÄTTELSE TILL RIKSDAGEN

B 23/2022 RD

Statens revisionsverks berättelse till riksdagen
om tillsynen över valfinansieringen vid
välfärdsområdesvalet 2022

B 23/2022 RD

Till riksdagen

Statens revisionsverk har övervakat att skyldigheten att redovisa valfinansieringen och kampanjkostnaderna vid välfärdsområdesvalet 2022 har iakttagits på det sätt som föreskrivs i lagen om kandidaters valfinansiering (273/2009). Med stöd av 10 § 3 mom. i lagen om kandidaters valfinansiering ska Statens revisionsverk separat för varje val lämna en berättelse till riksdagen om de redovisningar som revisionsverket tagit emot och om verkets tillsyn över att redovisningsskyldigheten fullgörs (tillsynsberättelse över valfinansieringen).

Helsingfors den 26 september 2022

Jaakko Eskola
direktör

Pontus Londen
ledande redovisningsrevisor

Information om publikationen

L 1796-9549

ISSN 1796-9549 (häft)

ISSN 1796-9654 (pdf)

urn:nbn:vtv-B232022rd

<http://urn.fi/urn:nbn:vtv-B232022rd>

Dnr D/599/04.01.01.02/2022

PunaMusta Oy
Helsingfors 2022

Innehåll

Huvudsakligt innehåll	7
1 Gällande lagstiftning vid redovisningen av och tillsynen över valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022	9
1.1 Redovisningsskyldiga vid välfärdsområdesvalet 2022	10
1.2 Uppgifter som ska ingå i redovisningen av valfinansieringen	10
1.3 Begränsningar i kandidaters valfinansiering	11
1.4 Parters skyldigheter och åtaganden enligt valfinansieringslagen	12
2 Statens revisionsverks tillsynsuppgift med avseende på valfinansieringen	15
2.1 Revisionsverkets åtgärder vid välfärdsområdesvalet 2022	16
2.2 Tillsynskriterierna för redovisningen av valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet	17
2.3 Begränsning av tillsynsbefogenheterna	18
3 Välfärdsområdesvalet 2022: Inlämnade redovisningar till Statens revisionsverk och revisionsverkets tillsyn över fullföljande av redovisningsskyldigheten	21
3.1 Förhandsredovisning	21
3.2 Redovisning av valfinansieringen	22
3.3 Revisionsverkets uppmaningar att lämna in redovisning av valfinansieringen	23
3.4 Begäran om utredning i fråga om redovisning av valfinansieringen	23
3.5 Komplettering av redovisningar av valfinansieringen	24
3.6 Klagomål gällande redovisningar av valfinansieringen	24
3.7 Skyldighet att göra en efterhandsredovisning	24
3.8 Allmänna observationer om redovisning av valfinansieringen	24
4 Slutledningar	27

Huvudsakligt innehåll

Samtliga redovisningsskyldiga vid välfärdsområdesvalet 2022 har redovisat sin valfinansiering på det sätt som föreskrivs i lag. Enligt valfinansieringslagen är det alltid den redovisningsskyldiga som svarar för redovisningens riktighet.

Revisionsverket bad samtliga ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige att lämna utredningar om valfinansieringsredovisningens riktighet. Detta gjordes i syfte att verifiera de uppgifter som lämnats i redovisningarna. Revisionsverket bad kandidaterna lämna in utredningarna i form av kontoutdrag för de bankkonton som användes för kampanjen. De erhållna utredningarna är sekretessbelagda i enlighet med 24 § 15 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

I samband med behandlingen och granskningen av de redovisningar som lämnats in har totalt 380 redovisningar kompletterats eller justerats. Revisionsverket har kontinuerligt kontrollerat valfinansieringsredovisningarna som verket mottagit i samband med behandlingen av dem och utifrån tilläggsutredningarna.

Revisionsverket tog inte emot några klagomål gällande valfinansieringsredovisningarna vid välfärdsområdesvalet 2022.

Efter behandlingen av redovisningarna och efter de erhållna utredningarna och kompletteringarna av redovisningarna har Statens revisionsverk inte tagit del av omständigheter som skulle ge revisionsverket anledning att ifrågasätta riktigheten av de inlämnade redovisningarna.

1 Gällande lagstiftning vid redovisningen av och tillsynen över valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022

Finansiering av den politiska verksamheten regleras genom lagen om kandidaters valfinansiering (valfinansieringslagen). Enligt lagens motiveringar är regleringens viktigaste syfte att förebygga korrupktion och garantera tillräckliga resurser för det politiska systemets funktion. Därigenom främjas demokratin och förtroendet för den.

Öppna och rättvisa val är en av hörnstenarna i den västerländska demokratin. Ett av öppenhetens viktigaste element är att väljarna har möjlighet att skaffa sig information om vem som står bakom stora kampanjbidrag till partier eller andra opinionsriktningar som ställer upp kandidater. En stark ekonomisk koppling till en finansiär kan nämligen väcka misstankar om att finansiären på ett otillbörligt sätt försöker påverka dem som ställer upp kandidater och deras policy (grundlagsutskottets betänkande GrUB 2/2009 rd). Redovisningsskyldigheten ökar den offentliga informationen om kandidaternas eventuella bindningar. Redovisningsskyldigheten förväntas även motverka en ökning av kandidaternas valkampanjutgifter.

Vid beredningen av valfinansieringslagen sökte man en balans mellan tillräcklig reglering och de kostnader och olägenheter som regleringen ger upphov till. Inom tillsynen litar man på väljarnas förmåga att bedöma kandidaterna rätt, så länge de får tillräcklig information om kandidaternas eventuella bindningar. Meningen var att valfinansieringen inte ska överskugga sakfrågorna vid val, försvåra rekryteringen av kandidater eller onödigt försvåra medelanskaffningen. I valfinansieringslagen ingår inte sådana rapporteringsskyldigheter som de facto skulle kunna bli ett hinder för kandidaturen.

Syftet för valfinansieringslagen var att tydliggöra vad skyldigheten att redovisa valfinansieringen innebär. Med hänsyn till den politiska verksamhetens karaktär är det inte möjligt att i lagen förutse alla situationer som kan uppstå vid tillämpningen. Meningen var att upprätta ett redovisningssystem som ger adekvat täckning och som kandidaten kan följa utan oskäligt besvär. För att tillgodose kandidaternas rättssäkerhet och sinsemellan jämförbara redovisningar har man i lagen eftersträvat ett så tydligt redovisningssystem som möjligt.

Valfinansieringens transparens bygger på valfinansieringslagen. På så sätt främjas demokratin och förtroendet för den.

Den redovisningsskyldiga ska specificera kostnaderna för och finansieringen av sin valkampanj.

1.1 Redovisningsskyldiga vid välfärdsområdesvalet 2022

Enligt valfinansieringslagen är de som valts till fullmäktigeledamöter och ersättare redovisningsskyldiga vid välfärdsområdesval. Sammanlagt 2 785 personer var skyldiga att redovisa sin valfinansiering vid välfärdsområdesvalet 2022. De redovisningsskyldiga ska redovisa sin valfinansiering till Statens revisionsverk.

1.2 Uppgifter som ska ingå i redovisningen av valfinansieringen

De uppgifter som åtminstone ska redovisas om valfinansieringen vid välfärdsområdesval fastställs i 6 § i valfinansieringslagen.

Med valfinansiering avses finansieringen av de kostnader för kandidaternas valkampanjer som uppkommer tidigast sex månader före och senast två veckor efter valdagen oberoende av när de betalas. Välfärdsområdesvalet inföll den 23 januari 2022.

Den redovisningsskyldiga ska uppge finansieringen av sin valkampanj specificerad enligt

- kandidatens egna medel och lån som han eller hon har tagit upp
- externa bidrag som kandidaten, hans eller hennes stödgrupp eller någon annan sammanslutning som bildats för att stödja kandidaten har fått.

I sitt betänkande (GrUB 3/2010 rd) betonar grundlagsutskottet att bestämmelsen i 3 § 4 mom. i valfinansieringslagen betyder att prestationer från en och samma givare till en kandidat, en kandidats stödgrupp och någon annan sammanslutning som utslutande arbetar för att stödja kandidaten ska redovisas som ett enda bidrag. Detta förtydligande förhindrar att transparensen i valfinansieringen försvagas. Om de tre parterna som uppges skulle kunna betraktas som separata, skulle det tillåtna maximibeloppet tredubblas och gränsvärdena för enskilda stöd som redovisas separat skulle kunna kringgås.

Den redovisningsskyldiga ska gruppera externa bidrag från följande parter i bidrag till kandidaten och till dennes stödgrupp:

- enskilda personer
- företag
- partiet
- partiorganisationer
- andra givare.

Prestationer från en och samma givare ska redovisas som ett enda bidrag.

Som valfinansieringsbidrag ska redovisas prestationer i pengar, varor och tjänster och andra motsvarande prestationer. Sedvanligt frivilligarbete och sedvanliga gratistjänster betraktas inte som bidrag enligt lagen. Bidraget ska även redovisas om det har getts genom köp av specificerade varor eller tjänster.

Som kampanjkostnader anses alla kostnader under kampanjperioden, vilkas funktionella syfte är att främja kandidatens möjligheter att bli vald och som kandidaten själv kan påverka.

Kampanjkostnaderna ska specificeras enligt

- valreklam i dagstidningar, gratistidningar och tidskrifter, radio, tv, datanät och andra kommunikationsmedel
- utomhusreklam
- anskaffning av valtidningar, broschyrer och andra tryckalster
- kostnader för planering av reklam och för valmöten
- övriga kostnader.

Den redovisningsskyldiga ska redovisa varje enskilt bidrag och dess givare separat, om bidragets värde är minst 1 500 euro. Flera prestationer från en och samma givare för kostnader för kandidatens valkampanj ska räknas samman och redovisas som ett enda bidrag.

1.3 Begränsningar i kandidaters valfinansiering

I 4 § i valfinansieringslagen föreskrivs om begränsningar i fråga om kandidaters valfinansiering.

Bidrag från givare som inte kan klarläggas får inte tas emot.

En kandidat, en kandidats stödgrupp och någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten får inte ta emot bidrag från givare som inte kan klarläggas. Detta gäller dock inte bidrag som erhållits genom sedvanligt insamlingsarbete.

Vid välfärdsområdesval får en kandidat, en kandidats stödgrupp och någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten inte från en och samma givare ta emot bidrag, direkt eller indirekt, till ett värde som överstiger 6 000 euro. Bidrag från partier eller partiföreningar som avses i partilagen (10/1969) kan dock vara större än detta, om det inte innehåller bidrag som förmedlas från någon annan givare och som överstiger det nämnda beloppet.

Revisionsverket arbetar för att säkerställa att allmänheten har insyn i efterlevnaden av valfinansieringslagen.

En kandidat, en kandidats stödgrupp och någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten får ta emot utländska bidrag för valkampanjen bara från enskilda personer och från sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder kandidatens ideologiska inriktning. Bidrag för valkampanjen får inte tas emot från staten, välfärdsområden, välfärdssammanslutningar, kommuner, samkommuner, statliga affärsverk, välfärdsområdenas affärsverk eller kommunala affärsverk, offentlighetsrättsliga föreningar, inrättningar eller stiftelser eller från bolag som staten eller en kommun har bestämmande inflytande i på det sätt som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen (1336/1997). Detta gäller dock inte sedvanlig gästfrihet.

En kandidat, en kandidats stödgrupp och någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten ska se till att det av sådan avgiftsbelagd reklam som ingår i valkampanjen eller är avsedd att stödja den framgår vem som betalar reklamen. Namnet på en enskild person får dock inte uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet av den reklam som personen betalat för vid välfärdsområdesval är mindre än 1 500 euro.

Statens revisionsverks tillsynsuppdrag omfattar inte bestämmelserna om begränsningarna i fråga om kandidaters valfinansiering enligt 4 § i valfinansieringslagen. Genom granskningarna av redovisningens riktighet bidrar revisionsverket däremot till att de redovisade uppgifterna till väsentliga delar är riktiga.

Revisionsverket kan påverka redovisningarnas riktighet och därigenom säkerställa att allmänheten har insyn i efterlevnaden av begränsningarna i fråga om kandidaters valfinansiering enligt 4 § i valfinansieringslagen. Revisionsverket har lagt fram olika rapporter på webbplatsen vaalirahoitusvalvonta.fi där den redovisade valfinansieringen presenteras.

1.4 Parters skyldigheter och åtaganden enligt valfinansieringslagen

Bestämmelser om parters skyldigheter och åtaganden föreskrivs i valfinansieringslagen.

Redovisningsskyldiga

Den redovisningsskyldiga ska lämna in redovisningen av valfinansieringen till revisionsverket inom två månader efter att valresultatet har fastställts. Den redovisningsskyldiga ansvarar också för innehållet i sin redovisning av valfinansieringen. Redovisningsskyldiga vid välfärdsområdesval är de som valts till fullmäktigeledamöter och ersättare.

Revisionsverket övervakar att redovisningsskyldigheten fullgörs och ger anvisningar och råd.

Statens revisionsverk

Statens revisionsverk ska övervaka att skyldigheten att redovisa valfinansieringen fullgörs. Revisionsverkets mål är att organisera ett redovisnings- och tillsynssystem som är så lättanvänt och vägledande som möjligt.

Till hjälp för redovisningen utarbetade Statens revisionsverk också en allmän anvisning om redovisning av valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022 (D/491/04.01.00/2021). Anvisningen antogs den 1 juli 2021. Revisionsverket har dessutom hela tiden en rådgivningstjänst som svarar på frågor om valfinansieringslagen.

Statens revisionsverk kontrollerar att samtliga redovisningsskyldiga har lämnat in en redovisning av valfinansieringen enligt valfinansieringslagen. Om redovisningen innehåller fel eller brister, kan revisionsverket uppmana den redovisningsskyldiga att göra en ny redovisning, komplettera sin redovisning eller visa att redovisningen är riktig och tillräcklig. Revisionsverket kan av en redovisningsskyldig begära redogörelser som kan behövas för granskningen av redovisningens riktighet och tillräcklighet.

Statens revisionsverk kan förelägga vite om en redovisningsskyldig inte lämnar in någon redovisning eller om det konstateras att redovisningen är uppenbart oriktig eller bristfällig på väsentliga punkter.

Statens revisionsverk upprätthåller ett register över redovisningarna av valfinansieringen och för in de inlämnade redovisningarna i registret. Statens revisionsverk publicerar också utan dröjsmål redovisningarna på webbplatsen vaalirahoitusvalvonta.fi, där alla kan granska uppgifterna i redovisningarna.

Statens revisionsverk ska inom åtta månader från att valresultatet fastställs lämna in en berättelse till riksdagen om de redovisningar som tagits emot och om verkets tillsyn över redovisningsskyldigheten separat för varje val.

Revisionsverket offentliggör utan dröjsmål de inkomna redovisningarna.

Justitieministeriet

Justitieministeriet lämnar med stöd av valfinansieringslagen uppgifter om kandidatregistret till Statens revisionsverk. Ministeriet ska i detta syfte upprätta och upprätthålla ett riksomfattande kandidatregister. Justitieministeriet är även högsta valmyndighet i statsrådet.

2 Statens revisionsverks tillsynsuppgift med avseende på valfinansieringen

I valfinansieringslagen föreskrivs att Statens revisionsverk ska övervaka att redovisningsskyldigheten enligt valfinansieringslagen iakttas. Statens revisionsverk ska se till att alla som enligt valfinansieringslagen är redovisningsskyldiga redovisar sin kampanjfinansiering enligt lagens krav. I praktiken övervakar revisionsverket efterlevnaden av den helhet som 5–8 § i valfinansieringslagen bildar. Revisionsverkets åtagande omfattar inte tillsyn över efterlevnaden av de övriga bestämmelserna i lagen.

Bland annat begränsningarna på kandidaters valfinansiering enligt 4 § i lagen (se avsnitt 1.3) omfattas inte av revisionsverkets tillsynsuppgift utan får styras av det så kallade politiska ansvaret.

Den redovisningsskyldiga svarar för innehållet i redovisningen av valfinansieringen.

Enligt valfinansieringslagen är det den som är skyldig att lämna redovisning som svarar för redovisningens innehåll. I lagen har inte fastställts några sanktioner för felaktigheter i innehållet. Vite kan föreläggas endast i sådana fall där Statens revisionsverk utifrån sin tillsyn anser att redovisningsskyldigheten inte har uppfyllts.

Revisionsverket har ingen lagstadgad rätt att få annan information för tillsynen över valfinansieringen utöver den information som fastställts i valfinansieringslagen. Varken kandidaters valfinansiering i olika former eller de utgifter som täckts med finansieringen omfattas av revisionsverkets tillsynsuppdrag som fastställs genom lagen om statens revisionsverk (676/2000) och lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (353/1995).

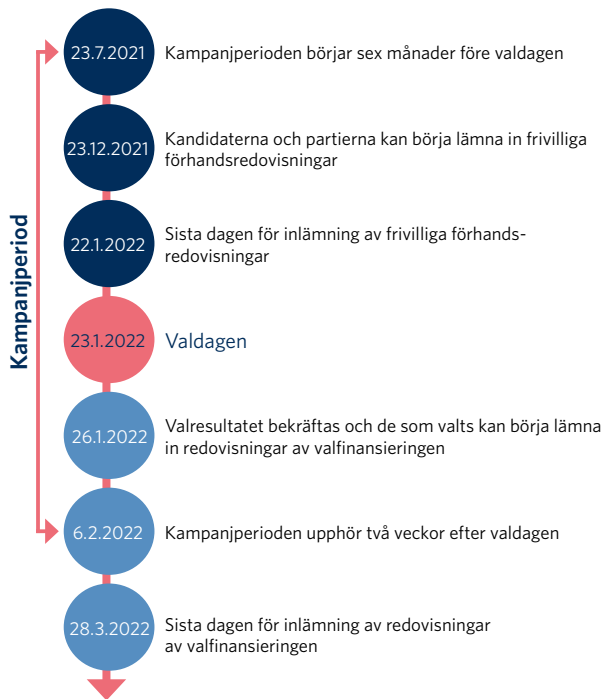

Anvisningen för redovisning av valfinansieringen finns på valfinansieringstillsynens webbplats (vaalirahoitusvalvonta.fi) och i författningsdatabanken Finlex.

2.1 Revisionsverkets åtgärder vid välfärdsområdesvalet 2022

Revisionsverket antog den 1 juli 2021 en allmän anvisning om redovisning av valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022. Anvisningen finns även i författningsdatabasen Finlex samt på webbplatsen www.vaalirahoitusvalvonta.fi som upprätthålls av revisionsverket. Anvisningen skickades till alla registrerade partier före valet.

Statens revisionsverk ska hålla uppgifterna om välfärdsområdesvalet tillgängliga i det allmänna datanätet i fem år efter att valresultatet har fastställts. Alla redovisningar av valfinansieringen och förhandsredovisningar som gäller välfärdsområdesvalet (se avsnitt 3.1) hålls tillgängliga för allmänheten på webbplatsen till och med den 26 januari 2027.

Figur 1: Välfärdsområdesvalet 2022 på en tidslinje.

2.2 Tillsynskriterierna för redovisningen av valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet

Statens revisionsverks tillsyn vid välfärdsområdesvalet omfattade jämförelse av de redovisade uppgifterna med de uppgifter som ska redovisas i enlighet med valfinansieringslagen. I enlighet med lagen fokuserade man på att redovisningsskyldigheten hade iakttagits och att redovisningen var formellt korrekt. Revisionsverket kontrollerade också att de redovisningsskyldiga i sina redovisningar svarade på samtliga väsentliga punkter som föreskrivs i valfinansieringslagen.

Vid välfärdsområdesvalet kontrollerade revisionsverket följande punkter vid tillsynen över redovisningen av valfinansieringen:

- Att samtliga redovisningsskyldiga lämnade in en redovisning av valfinansieringen.
- Att redovisningen lämnades in av en redovisningsskyldig som avses i lagen.
- Att de redovisningsskyldiga lämnade in redovisningen inom fatalietiden, dvs. inom två månader efter att valresultatet fastställdes (valfinansieringslagen 8.1 §).

Revisionsverket kontrollerade dessutom följande formella kriterier:

1. Att redovisningen innehöll kandidatens fullständiga namn, titel, yrke eller uppdrag, det parti som ställt upp kandidaten eller omnämnande av att kandidaten har varit kandidat för en valmansförening.
2. Att summan av kampanjkostnaderna framgick av redovisningen. Att kostnaderna var specificerade enligt kostnaderna för valreklam i dagstidningar, gratistidningar och tidskrifter, radio, television, datanät och andra medier, för utomhusreklam, valtidningar, broschyrer och andra tryckalster, reklamplanering och valmöten samt övriga kostnader.
3. Att redovisningen omfattade all valfinansiering och var specificerad enligt kandidatens egna medel och samtliga bidrag till kandidaten, kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten. Att bidragen var grupperade enligt enskilda personer, företag, partier, partiföreningar och andra givare.
4. Att den redovisningsskyldiga redogjorde för om det i valfinansieringen ingick enskilda bidrag på minst 1 500 euro. Att givare av eventuella bidrag på minst 1 500 euro hade namngetts.
5. Att valfinansieringen täckte kostnaderna för valkampanjen.
6. Att redovisningarna inte innehöll väsentliga räknefel eller andra tekniska fel.

Dessutom säkerställde revisionsverket att redovisningarna av valfinansieringen var riktiga till väsentliga delar genom att av alla ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige begära utredningar om redovisningarna. Samtliga ledamöter skulle lämna in kontoutdragen för de bankkonton som använts för valkampanjen. De inlämnade redovisningarna kunde också kontrolleras mot dessa uppgifter.

2.3 Begränsning av tillsynsbefogenheterna

Som ett led i genomförandet av tillsynsuppdraget i välfärdsområdesvalet 2022 kunde Statens revisionsverk enligt egen prövning be de redovisningsskyldiga om ytterligare uppgifter och utredningar utifrån vilka verket kunde kontrollera att redovisningen var riktig och tillräcklig. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller dock endast redovisningsskyldiga och Statens revisionsverk har inte rätt att kräva utredningar och tilläggsuppgifter av tredje part. Därigenom saknar revisionsverket i praktiken befogenheter att kräva eller inhämta jämförelseuppgifter för kontroll av redovisningens riktighet. Detta begränsar tillsynen och tolkningen av tillsynsresultaten på ett avgörande sätt.

Om en redovisningsskyldig trots begäran inte lämnar in begärda utredningar har revisionsverket inga möjligheter att ålägga den redovisningsskyldiga att lämna uppgifter med stöd av valfinansieringslagen.

De redovisningsskyldiga, kandidaterna och kandidaternas stödföreningar var inte skyldiga att bokföra valkampanjens kostnader och finansiering. De redovisningsskyldiga är inte heller skyldiga att anteckna valkampanjens kostnader och finansiering. Revisionsverket saknar både granskningsrätt och möjligheter över lag att sätta sig in i hur de redovisningsskyldiga har organiserat den interna kontrollen av kampanjkostnaderna och kampanjfinansieringen och i de rutiner som anknyter till de redovisningsskyldigas verksamhet eller hanteringen av finansieringen. I valkampanjen ingår också transaktioner utanför bokföringen och redovisningen baserar sig till denna del på uppskattning.

De redovisningsskyldiga kan tolka valfinansieringslagen och anvisningarna fel samt begå sedvanliga mänskliga misstag. En redovisningsskyldig kan till exempel missbedöma värdet på annat stöd än penningstöd. En redovisningsskyldig kan också få felaktig information från en bidragsgivare om bidragets värde och sedan redovisa detta felaktiga belopp. Det är således möjligt att de redovisade uppgifterna om valfinansieringen är inexakta.

3 Valfärdsområdesvalet 2022: Inlämnade redovisningar till Statens revisionsverk och revisionsverkets tillsyn över fullföljande av redovisningsskyldigheten

Samtliga redovisningsskyldiga vid valfärdsområdesvalet 2022 har redovisat sin valfinansiering på det sätt som föreskrivs i lag. Statens revisionsverks tillsyn vid valfärdsområdesvalet omfattade jämförelse av de redovisade uppgifterna med de uppgifter som ska redovisas i enlighet med valfinansieringslagen. Enligt valfinansieringslagen är det alltid den redovisningsskyldiga som svarar för redovisningens riktighet.

3.1 Förhandsredovisning

En kandidat kan om han eller hon så önskar lämna in en förhandsredovisning av sin valfinansiering till Statens revisionsverk (valfinansieringslagen 11 §). Förhandsredovisningen kan lämnas in efter att sammanställningen av kandidatlistorna har gjorts upp men före valdagen. Vid valfärdsområdesvalet skulle förhandsredovisningarna lämnas till revisionsverket senast den 22 januari 2022.

Sammanlagt 3 067 personer (29 procent av kandidaterna) lämnade in förhandsredovisning av kampanjkostnaderna och kampanjfinansieringen inom fatalietiden. De förhandsredovisningar som lämnades in inom fatalietiden offentliggjordes omedelbart i publikationssystemet.

Valfärdsområdesvalet
2022

Figur 2: Förhandsredovisningar vid valfärdsområdesvalet 2022.

Av de redovisningsskyldiga lämnade 958 personer (34 procent) in en förhandsredovisning. De redovisningsskyldigas förhandsredovisningar vid välfärdsområdesvalet 2022 är tillgängliga på webbplatsen till och med den 26 januari 2027.

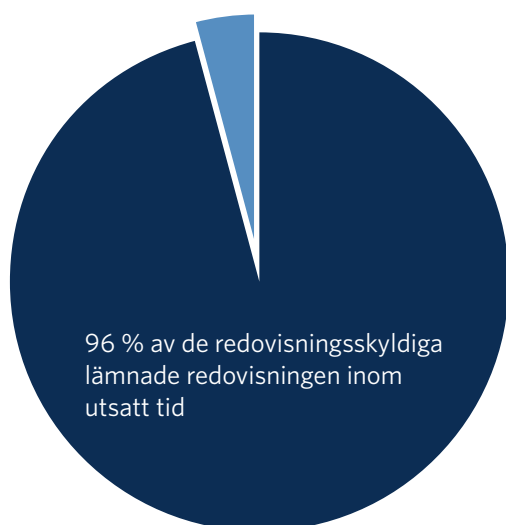
Förhandsredovisningarnas tillförlitlighet kan bedömas utifrån de egentliga redovisningarna av valfinansieringen. Man bör likväl komma ihåg att förhandsredovisningen baserar sig på uppskattningar och att skillnaderna mellan förhandsredovisningen och den egentliga redovisningen varierar från fall till fall.

3.2 Redovisning av valfinansieringen

Statens revisionsverk gav alla redovisningsskyldiga en allmän anvisning om redovisning av valfinansieringen. Syftet med anvisningen var att bidra till att de redovisningar som lämnas in till revisionsverket uppfyller kraven i valfinansieringslagen.

Resultatet i välfärdsområdesvalet fastställdes den 26 januari 2022. Enligt lagen ska redovisningen av valfinansieringen göras inom två månader efter att resultatet har fastställts. Vid välfärdsområdesvalet 2022 inföll den utsatta dagen på en helgfri lördag, så redovisningarna skulle lämnas till Statens revisionsverk senast den 28 mars 2022.

Vid välfärdsområdesvalet 2022 lämnade 2 681 redovisningsskyldiga (96 procent) in sin redovisning senast på den utsatta dagen den 28 mars 2022. Således försummade 104 redovisningsskyldiga att lämna in redovisningen inom fatalietiden. En del av de redovisningsskyldiga lämnade in redovisningen efter att fatalietiden löpt ut, men före den första uppmärksningen.

Figur 3: Iakttagande av fatalietiden i välfärdsområdesvalet 2022.

Revisionsverket kontrollerade i samband med mottagandet av redovisningarna att dessa innehöll de enligt lag erforderliga uppgifterna på ett enhetligt sätt.

Den redovisade valfinansieringen täckte de redovisade kampanjkostnaderna. Redovisningarna hade upprättats med den noggrannhet som fastställts i valfinansieringslagen och de innehöll de redovisningsskyldigas redogörelser för alla uppgifter som är väsentliga med tanke på iakttagandet av lagen. De redovisningsskyldigas förhandsredovisningar vid välfärdsområdesvalet 2022 är tillgängliga på webbplatsen vaalirahoitusvalvonta.fi till och med den 26 januari 2027.

3.3 Revisionsverkets uppmaningar att lämna in redovisning av valfinansieringen

En första uppmaning om att redovisa för valfinansieringen skickades till 102 redovisningsskyldiga. I uppmaningen fastställdes redovisningens fatalietetid till den 29 april 2022 och sammanlagt 93 redovisningar av valfinansieringen lämnades till Statens revisionsverk inom denna tid.

En andra uppmaning sändes till de nio redovisningsskyldiga som alltjämt inte hade redovisat för sin valfinansiering. Den andra uppmaningen skickades den 2 maj 2022 och i den fastställdes en ny fatalietetid för inlämnandet av redovisningen: senast den 27 maj 2022.

Då fatalietetiden för den andra uppmaningen löpte ut den 27 maj 2022 hade alla redovisningsskyldiga lämnat in sin redovisning av valfinansieringen till Statens revisionsverk.

3.4 Begäran om utredning i fråga om redovisning av valfinansieringen

För att säkerställa riktigheten i redovisningarna av valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet skickade Statens revisionsverk en begäran till alla 1 379 ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige att lämna in kontoutdrag för de bankkonton som använts i valkampanjen. Därmed ville revisionsverket i synnerhet kontrollera att externa bidrag hade redovisats korrekt.

Statens revisionsverk fick kontoutdrag eller motsvarande utredning av alla utom tre redovisningsskyldiga. Statens revisionsverk konstaterade att dessa tre personers redovisningar av valfinansieringen var formellt korrekta, men det var inte möjligt att granska redovisningarnas innehåll.

Om en redovisningsskyldig trots begäran inte lämnar in begärda utredningar till revisionsverket, har revisionsverket inga möjligheter att ålägga den redovisningsskyldiga att lämna uppgifter med stöd av valfinansieringslagen.

Utifrån de kontoutdrag som erhöles av de redovisningsskyldiga kunde revisionsverket bekräfta att transaktionerna enligt kontoutdragen hade redovisats på behörigt sätt även i redovisningarna av valfinansieringen. Om det utifrån tilläggsutredningarna befanns vara nödvändigt bad man de redovisningsskyldiga komplettera redovisningarna.

3.5 Komplettering av redovisningar av valfinansieringen

Revisionsverket har kontinuerligt kontrollerat valfinansieringsredovisningarna som verket mottagit i samband med behandlingen av dem och utifrån de tilläggsutredningar, dvs. kontoutdrag eller motsvarande, som de redovisningsskyldiga lämnat.

Totalt 380 redovisningar har kompletterats eller justerats efter att redovisningen lämnats in.

3.6 Klagomål gällande redovisningar av valfinansieringen

Statens revisionsverk har inte mottagit några klagomål om redovisningarna av valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022.

3.7 Skyldighet att göra en efterhandsredovisning

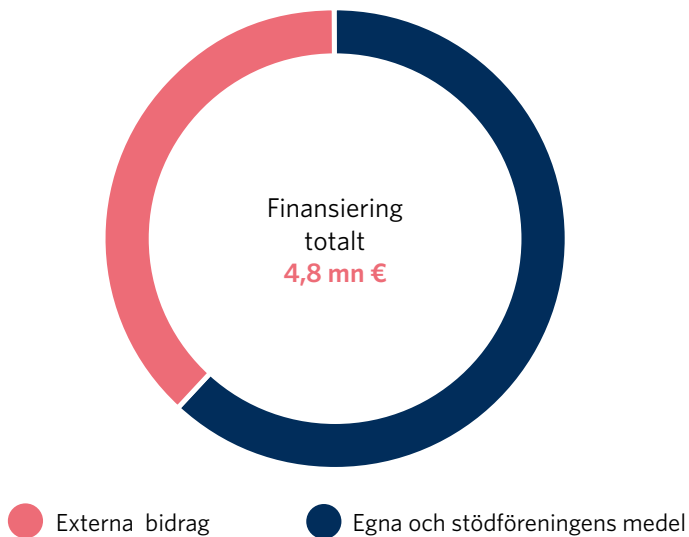
Om den redovisningsskyldiga har tagit upp lån för att täcka kostnaderna för valkampanjen, ska han eller hon lämna Statens revisionsverk uppgifter om lånebeloppet och om bidrag till ett värde av minst 1 500 euro som erhållits för betalning av lånet (efterhandsredovisning). Efterhandsredovisningen ska göras kalenderårsvis under lånetiden under den valperiod som redovisningsskyldigheten hänför sig till.

Vid välfärdsområdesvalet 2022 ålades sammanlagt fyra redovisningsskyldiga att lämna en efterhandsredovisning. Den första efterhandsredovisningen ska lämnas in i februari 2023.

3.8 Allmänna observationer om redovisning av valfinansieringen

Valfinansieringen vid välfärdsområdesvalet 2022 uppgick enligt redovisningarna till sammanlagt 4,8 miljoner euro. Enligt redovisningarna finansierades kampanjerna huvudsakligen med kandidaternas egna och deras stödgruppers medel. Vid välfärdsområdesvalet 2022 fick de redovisningsskyldiga enligt redovisningarna 1,8 miljoner euro i externa bidrag för sina valkampanjer.

Välfärdsområdesvalet 2022

Figur 4: Egna och stödgruppens medel samt externa bidrag.

Utifrån valfinansieringsredovisningarna och tilläggsutredningarna kunde man konstatera att kandidater vid välfärdsområdesvalet 2022 hade mottagit bidrag från parter från vilka det enligt 4 § i valfinansieringslagen inte är tillåtet att ta emot bidrag. De fall som uppdagades vid tillsynen överskred inte tröskelbeloppet för separat redovisning av bidraget och bidragsgivaren. Vid tillsynen framkom också att bidrag från en och samma givare hade mottagits till ett belopp som överskrider det lagstadgade värdet 6 000 euro.

Med avseende på det ovan nämnda bör det konstateras att Statens revisionsverks tillsynsuppgift inte omfattar bestämmelserna i 4 § i valfinansieringslagen om begränsningar i kandidaters valfinansiering.

4 Slutledningar

Vid tidpunkten för lämnandet av berättelsen har alla redovisningsskyldiga lämnat in en sådan redovisning av valfinansieringen som avses i lagen. Vid välfärdsområdesvalet 2022 var 2 785 personer redovisningsskyldiga. Enligt valfinansieringslagen är det alltid den redovisningsskyldiga som svarar för redovisningens riktighet.

Efter behandlingen av redovisningarna samt efter de erhållna utredningarna och kompletteringarna har Statens revisionsverk inte tagit del av omständigheter som skulle ge revisionsverket anledning att ifrågasätta riktigheten av de inlämnade redovisningarna.

